

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu **CZ. 1. 07/1. 5. 00/34. 0527**
Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Školní zralost

Autor materiálu: Mgr. Veronika Plecerová

Datum vytvoření: 13. 05. 2013

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Psychologie, 2. ročník

Sada: PS5

Číslo DUM: 18

Tematická oblast: Vývojová psychologie: prenatální období – předškolní věk

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 31. 05. 2013

Ověřující učitel: Mgr. V. Plecerová

Třída: ZLY 2

Popis způsobu použití materiálu ve výuce: Výuková elektronická prezentace slouží jako podpůrná a názorná pomůcka výkladu učitele. Seznamuje žáky se základy vývojové psychologie. Zaměřuje se na školní zralost a připravenost, na podmínky vstupu do školy. Prezentace výstižně a názorně doplňuje výklad učitele, který si žáci zaznamenávají do sešitu a využívají při domácí přípravě. Materiál obsahuje zpětnou vazbu ověřující pochopení nové látky v podobě snímku s otázkami k opakování tématu.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Školní zralost

- Předškolní období – od 3 do 6/7let
- začíná vstupem dítěte do mateřské školy
- končí vstupem dítěte do základní školy
- před vstupem do ZŠ – zápis do 1. třídy

Obr. 1

- V České republice musejí k zápisu do první třídy, který se koná mezi 15. lednem a 15. únorem, všechny děti, jež v daném roce dosáhnou k 31. srpnu věku šesti let. Přivést své dítě k zápisu do první třídy je dáno zákonem. Podle § 36 zákona č. 561/2004 Sb. je stanovena přihlašovací povinnost a péče o školní docházku.

- Školní zralost představuje tělesný, psychický a sociální vývoj, odpovídající současným nárokům školy.

Obr. 2

- Školní zralost zahrnuje složky:
- fyzickou zralost
  - psychickou zralost
  - sociální a emocionální zralost

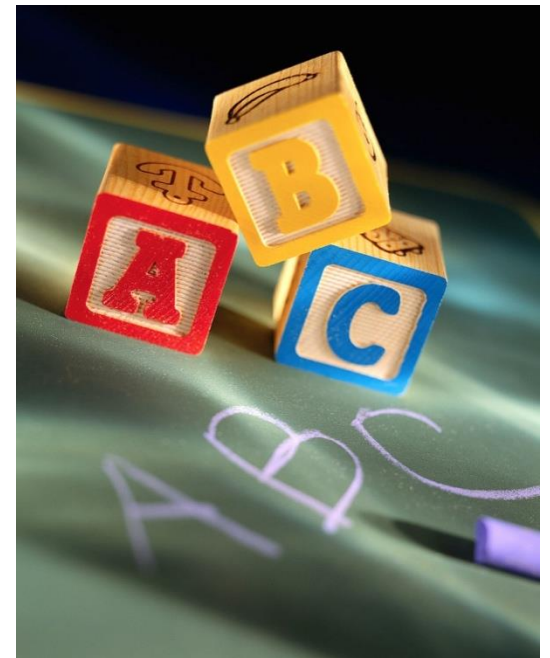
Obr. 3

➤ **Fyzická zralost** - určuje pediatr:

- věk – orientační hledisko 6/7 let
- výška (120 cm), hmotnost(22 kg)
- začíná-li se měnit mléčný chrup za trvalý
- první proměna tělesné stavby - "vytáhlé,,
- růstová způsobilost pro školu - "Filipínská míra"

- uspokojování biologických potřeb, hygienických návyků
- úroveň smyslových orgánů
- úroveň vývoje motoriky

Obr. 4

➤ **Hrubá motorika**

- koordinace pohybů s udržením rovnováhy
- pohybová vytrvalost, rychlost a přesnost pohybů

Obr. 5

➤ **Jemná motorika**

- koordinace rukou a očí
- přiměřená obratnost ruky
- rozvoj vyhraněnosti jedné ruky dítěte
- klidné a zručné držení tužky

Obr. 6

➤ Grafomotorika

- pohyby nutné při psaní
- vychází z úrovně spontánní kresby
- technika držení tužky s přiměřeným tlakem i reálný stupeň vývoje kresby

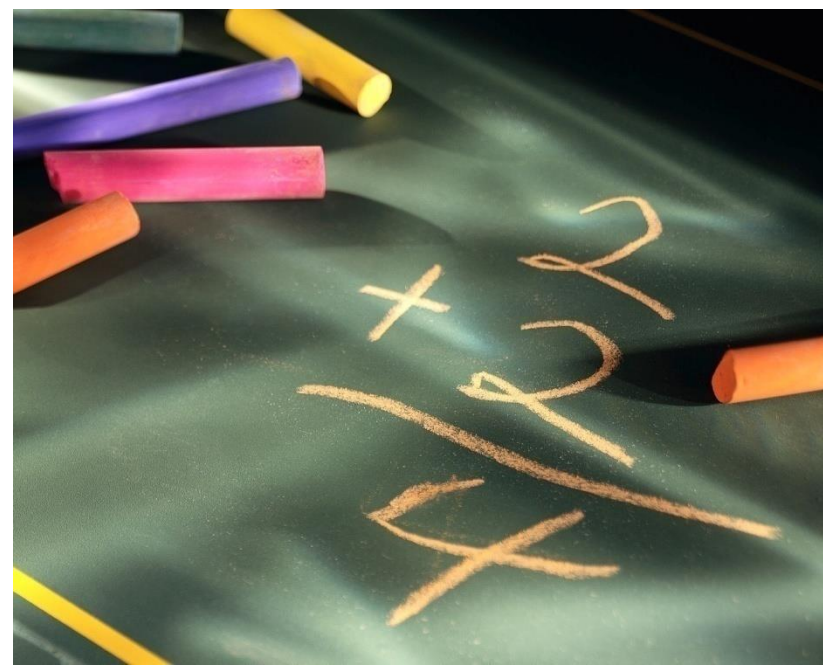
Obr. 7

➤ **Lateralita**

- u většiny dětí bývá jedna ruka šikovnější tzn. dominantnost
- vyhraněná dominance - souhlasná dominance ruky a oka
- zkřížená lateralita (dominantní je pravá ruka a levé oko)
- nevyhraněná lateralita (dítě používá obě ruce stejně, ambidextrie)

➤ **Psychická zralost**

- úroveň smyslových orgánů
- kognitivní procesy – psychické procesy
- psychické stavy
- psychické vlastnosti

Obr. 8

➤ **Sociální zralost**

- dítě se zařadí do skupiny spolužáků
- podřídí se práci ve skupině
- kooperace ve skupině
- pracuje a plní jednoduché úkoly
- navazuje kontakt s dospělými
- přijme roli školáka
- podřídí se cizí autoritě

➤ Emocionální zralost

- dítě nastupující do školy by se mělo umět odloučit na určitou dobu od rodiny
- mělo by umět potlačit svou afektivitu, regulovat svá přání, potřeby i chování

Obr. 9

Školní připravenost

- Souhrn předpokladů, nezbytných pro úspěšné zvládnutí všech nároků školy spojených s rolí školáka.
- přijatelná socializační úroveň
- rozlišení rolí a chování, které je s nimi spojeno
- úroveň verbální komunikace
- znalost základních norem chování a hodnotový systém

- Hodnota a smysl školního vzdělávání.
- Škola rozvíjí dítě specifickým způsobem v souladu se společností.

Obr. 10

Vstup do školy

- zápis do 1. třídy
- mezník v životě každého jedince
- získání nové sociální role, dítě se stává školákem
- role není výběrová, je limitována dosažením určitého věku a zralosti
- dítě se naivně na tuto roli těší, idealizuje si ji

- pod vlivem nové role dochází ke změně postoje rodičů k aktivitám dítěte (přestávají akceptovat samoučelné hry a začínají upřednostňovat školní úspěšnost)
- nová role přináší práva a povinnosti
- dítěti přináší vyšší sociální prestiž
- významný společenský akt - rituály (zápis, první slavnostní den ve škole, vysvědčení)

Předčasné zaškolení

- Předčasné zaškolení znamená, že dítě nastoupí do školy a ještě mu není šest let.
- Podle školského zákona lze dítě předčasně zaškolit jen v případě, že oslaví šesté narozeniny od září do prosince první třídy.

Odklad školní docházky

- Jestliže dítě nesplňuje požadavky školní zralosti, je navrhován odklad školní docházky o jeden rok, pokud nejde o závažné postižení, které by vyžadovalo specializované vyšetření, případně změnu ve školním zařazení.

Otázky k opakování

- Vysvětlete pojem školní zralost.
- Vysvětlete pojem školní připravenost.
- Které složky zjišťuje školní zralost?
- Charakterizujte jednotlivé složky školní zralosti.
- Kdo doporučuje odklad školní docházky?
- Vysvětlete práva školáka.
- Vysvětlete povinnosti školáka.

Zdroje

- Kelnarová, J. Matějková, E. Psychologie 1. díl. 1. vyd. Grada. Praha: 2010 162 s. ISBN 978–80–247–3270–1.
- Langmeier, J. Krejčířová, D. Vývojová psychologie 2. vyd. Grada Praha: 2006. 368 s. ISBN 978–80–247–1284–0.
- Vágnerová, M. Vývojová psychologie I. Praha: 1997 ISBN 80–7184–317–2.

- Obrázky – klipart Microsoft Office on - line
<http://office.microsoft.com> [cit. 2013 – 05 – 13].